

politiko Andrassyjevo, in po takem iskali kak način, po katerem bi se dala naša armada iz Bosne nazaj vzeti, pa bi pri tem se vendar spolnilo vse, k čemur se je zavezala Avstrija po Berolinski pogodbi.

A to pa ni tako. Herbst in njegovi pajdaši dobro vedó, da bi se po taki politiki zamerili zgorej in zdo-lej, in potem sami sebe pokopali. Zdaj namreč nihče več ne more oporekati temu, da je za zasedbo in pridržanje Bosne uže velika večina Avstrijskih ljudstev navdušena. Stroške za to, da je Dalmacija naslonjena na Hercegovino in Bosno, je naša armada uže plačala s svojo krvijo; sramota bi bila tedaj za cesarstvo in velikanska krivica armadi, če bi se zdaj Avstrija iz zasedenih dežel umaknila. Kdo neki bi mogel zdaj vzeti odgovornost na-se za to, da se je žrtvovalo tisoče ljudi, potrosilo 100 milijonov brez cilja in namena, da je zadosti enega glasú ali dveh v parlamentu, da bi se moglo naši hrabri armadi reči: „častno si nesla ime Avstrijsko čez naše meje, pripomogla si k razširjenju našega cesarstva“ — ali pa: „tvoj posel je bil slab, kri, kar si je prelila, je tekla za krtovo deželo, zmagovala si, a tvoje zmage ne veljajo nič“, — tako namreč velevaljo Herbst in tovariši njegovi!

Res, da o ustavnih načelih utegne se misliti tako ali tako, in tudi temu se ne more ugovarjati, da po narodih izvoljeni poslanci so najviša instanca, ki ima zadnjo besedo o zadevah državnih, — al ta beseda mora se govoriti prej, ne pa po končani stvari; kar je uže izvršeno, temu se noben parlament ne sme ustavljati, ako se noče razglasiti za vsemogočnega.

Mi ne maramo pretresati razlogov Andrassyjevih, s katerimi je svojo politiko zagovarjal v Pešti pred delegacijskim proračunskim odsekom, ko je rekel, da bi bilo proti običaju mednarodnega političnega obravnavanja, če bi se naredilo tako, da pri kongresih sklenjene pogodbe postanejo veljavne še le takrat, ko jim parlament pritrdi, in da, če bi to bilo, Avstrija nikakor ne bila smela iti v Berolinski kongres; — mi hočemo le prevdariti, kaj bi se moralo zgoditi, ako bi parlamenti zdaj Berolinsko pogodbo zavrgli.

Prvi nasledok bil bi pač ta, da tudi druge vlade bi po tej pogodbi ne bile več vezane, — da bi Rusija več ne umaknila se z Bolgarije, Angleži bi morali popustiti otok Ciper, Srbija, Rumunija in Črnagora ne bi postale samostojne države itd. Rusija bi potem ostala pri pogodbi, ki jo je v sv. Štefanu posebej sklenila s Turčijo, in jo silila, držati se je. Mogoče, da bi iz tega zrastel kak ravs in kavs z Angleško, ki ima zdaj še v Afganistanu opraviti, — mogoče tudi, da bi vlade bile zadovoljne s tem, da v Turčiji ostane vse pri starem in se daste zdaj po Avstriji zasedeni deželi Bosna in Hercegovina Turčiji nazaj, — najbolj mogoče pa bi bilo to, da se Evropska diplomacija poprime zopet prvotnega namena in ti deželi razdeli med Srbijo in Črnogoro, Avstrijo pa — in to je najbolj nevarno pri vsem tem — izbriše iz vrste Evropskih velikih oblasti. In vse to bi se utegnulo zgoditi, ko bi skupna vlada v delegacijah ostala v manjšini — za en glas ali dva, ker dr. Herbst hoče, da njegovo jalovo mnenje obvelja!

Navadni človek ni tako prebrisan, da bi zdaj mogel grofu Andrassyju svetovati, kako naj bi se izvil iz zadrege, kako naj bi ukrenil, da bi bila večina Avstrijskega parlamenta zadovoljna z njegovo vzhodno politiko, kar že dve leti ni. Pravijo, da bi bil moral, predno je šel v Berolin na kongres, poprašati parlament, kako se ima tam obnašati. Al ne gledé na to, da bi dandanes ne bilo politično previdno, že naprej obesiti cilje vnanje politike na veliki zvon, bi bil utegnil takrat nastati prav isti razpor, kakor je zdaj, in kakor

se vidi, bi bil tudi res nastal. Tudi takrat bi bil utegnil Dunajski zbor po večini biti zoper, Ogerski pa za to, da prevzame Andrassy mandat zasedbe Bosne. Toraj bi bila ista homatija, le s tem škodljivim razločkom, da bi bila vzhodna politika Avstrijska postala jasna vsemu svetu; ko bi bili vsi drugi svoje politične namene imeli skrite, Avstrija bi bila morala igrati s kartami, v katere so vse druge vlade gledale. Kako težavno in nevarno!

Politika Herbstova je zgolj politika zanikanja. Al ima ž njo namen prekucniti dualizem ali kaj drugega, to pride še le na dan. Če je to, je le škoda, da si je izbral za to priliko ravno vnanjo dogodbo, ki se tiče vseh držav Evropskih. Vsaj dualizem pokopati ni bilo treba nič drugega, nego dobre volje vseh domoljubov, in dualizem bi bil odpravljen z vsem vred, kar bi on mogel še škodovati. Naravnost smešno pa je to, da so Herbstovci sklenili, če bi njihov predlog ne obveljal, odpovedati se svojim mandatom. Nesreča bi to za Avstrijo nikakor ne bila, al taka otroška igra, ki so jo Herbstovi pajdaši igrali uže leta 1871. pod Hohenwartovim ministerstvom v deželnem zboru Pražkem, v resnih časih, kakor so današnji, pač ni na pravem mestu! Zato smemo vprašati: kako dolgo bodo še taki politični komedijanti v Avstriji veljali za merodajne močé?

„Pol. Fr.“

Mnogovrstne novice.

* *Stroški streliva v zadnji Rusko-turški vojski* so bili sledeči: Topništvo je postrelilo 204.023 krogelj, pešci in konjiki pa 10 milijonov in 57.764 svinčenk. Po takem je na enega Turka padlo 67 Ruskih svinčenk. V Francosko-pruski vojski so Nemci postrelili v 5 bitkah 6 milijonov in 907.300 svinčenk, a na enega ubitega ali ranjenega Francoza je padlo 114 do 279 svinčenk.

* *V nekaterih krajih Nemčije ne pokopujejo ljudi, ampak jih sežgo*, če je to sam želel, dokler je bil živ, ali če to rodovina njegova želi. Takse za sožganje mrtvega so v Goti sledeče: 15 do 20 mark (7½—10 gld.) za oglje, 6 mark za porabo dotičnega stroja, 4 marke pa za druge priprave, tako da vsi stroški za tak „novosegni pogreb“ znašajo 30 mark.

* Čudna nemška novinarska prikazen pod naslovom „die Volkshalle“ se napoveduje v Zagrebu, ki bode zagovornik socializma. Ta list v pozivu na naročilo pravi: „mi hočemo tem krepkejšo obračati svojo pozornost na socializem zato, ker mu je v Nemčiji vzeta za obrambo beseda.“

* Glasoviti general Mieroslavski, ki se je vdeležil mnogih revolucij, je 23. dne t. m. v Parizu umrl.

* Vitez Ljubiša, Dalmatinski državni poslanec, ki se je iz sebičnosti izneveril narodni stranki in pridružil vladni, je 23. dne t. m. na Dunaji po daljnem bolehanju umrl.

Naši dopisi.

Iz Rusije 24. nov. —η. — Basen pripoveduje, da je nekda junec na mlaki z nogo strl mlade žabe, iz katerih je samo ena živa ostala ter materi žabi tožila, kako je neka velikanska zverina njene sestrice strla. Stara žaba se je napenjala in prašala mlado: je bila zverina tako velika? Veča je bila, dé mlada žaba. Stara se še bolj napne: je bila taka? Še veliko večja je bila, odgovarja mlada, in ko vidi, da se stara bolj in bolj napenja, jej reče: mati, če se napneš, da počiš, vendar

ne boš jej enaka! — Prav taka žaba so današnji Magjari. Po številu, po omiki in po umu so oni prav majhni, le po dozdevnosti in napuhu so veliki. Oni vidijo okoli sebe velike in se napenjajo, da bi bili tudi veliki, pa si domišljujejo, da so res veliki. To je razvidno med drugim tudi iz adresne debate v Ogerskem zboru. Ministerstva predsednik Tisza je namreč v imenovani debati med drugim govoril: „Mali Balkanski narodi morajo svobode pričakovati od Evrope, od nas (velikih Madjarov?).... jaz sem prepričan, da, ko bi bila naša država, kot velika država, protestovala proti vojski, gotova upotrebiti vse svoje vojne sile, Rusko-turške vojske bi ne bilo, a mi sami, izolirani, imeli bi vojsko z Rusijo... jaz sem prepričan, da naša država bi zmagala. Takih otrob je Tisza vezal več. Nazadnje je pa Rusiji še zažugal, da njegova velika država bo v zvezi z drugimi velikimi državami Rusijo primorala točno izpolniti Berolinski traktat. Desničarji so ploskali Tiszini modrosti, levičarji pa so njegov Rusiji sovražni govor pretrgavali ter naravnost tirjali vojsko z Rusijo. Vse to bi bilo res strašno, ako bi Magjari bili res velika država. Pa pri vsem tem se tudi ne sme pozabiti, da Andrassy-Tiszina politika Avstriji prav nič novega ne ponuja, ampak samo ponovitev vsega, kar je uže bilo. Leta 1853. se je Avstrija tudi v zvezi z velikimi državami oborožila proti Rusiji, al v zahvalo tega so Avstrijo velike države bacnile iz Italije in Nemčije. Ali Magjari res mislijo, da s sovraštvom do vsega slavjanstva in s žuganjem je mogoče izbuditi ljubezen do sebe, to je, do „velikih“ Magjarov v malih Balkanskih narodih? Prav lahko se pa zgodi, da s pomočjo velikih držav Magjari še nekaj „malih“ slavjanskih narodov, proti njihovi volji, nabašajo v svoj želodec, ali te hrane ne bodo dolgo prebavljali — Evropa je prava hči Proteja: vsakih deset let ima drugačno lice. Prav lahko se zgodi, da čez deset let velika Tiszina država bo manjša, kakor kak „mali“ balkanski narod. Velike Tiszine države nista vstvarila Andrassy in Tisza, ampak Bismark jo je vstvaril, to pa je vsemu svetu znano. Pa znano je tudi, da Bismark ni stvaril „velike“ magjarske države iz ljubezni do Magjarov, ampak Bismark je pahnil Avstrijo iz Nemčije na jugovzhod, ker je njegova politika to tirjala. Bismarkovih dni pa bode skoraj konec in Ruski Šuvalovi kimovci tudi niso večni: za Ignatjevim je prišel Šuvalov, za Šuvalovim bo Ignatjev. In kakor skoro se to zgodi, bodi Tisza prepričan, da ne samo Berolinski traktat, ampak tudi sv. Štefanski dogovor bo izpolnen do poslednje točke. Tisza, želeč postati kak Bekonsfeld, žuga Rusiji z vojsko, ako Berolinski traktat ne bode izpolnen. Tisza bi se moral do kakega družega s takim žuganjem obrniti; Turki na pr., Podgorice in Spuža, dozdej še niso izročili Črnigori, s Greki se tudi še niso pobotali o mejah; Traciji, Makedoniji, Tesaliji, Epiru in drugim provincijam še niso dali avtonomne ustanove, kakoršno tirja Berolinski traktat; kristjane še vedno po stari navadi ubijajo,*) ako Ruske armade odstopajo. In mar Avstrija sama izpolnuje to, kar je določil Berolinski traktat? Je ona

*) Da ubivati znajo, so dokazali. Samo v Filipopoljski in Slivenski guberniji, kakor je statistično dokazano, so 1876. do 1877. leta Bolgarskih móž, žen in otrok živih sožgali 65, obesli 623, ubili in zaklali 16.632; hiš bolgarskih so razdžali 40.860, drugih poslopij 925, cerkev 182, šol 127. Te številke dovolj glasno govoré. Bi ne mogel kakošen Groholski v Dunajskem zboru ali kakošen Gveljfi v Peštanskem vprašati ministrov: Kaj je velika kristjanska država Avstrija storila, da bi Turčija prejela plačilo, kakoršno je zaslužila za svoje trinožko in divjaško ubijanje in požiganje? Pis.

sklenila s Turčijo dogovor o zasedbi Bosne in Hercegovine pred zasedbo teh provincij, kakor tirja Berolinski traktat? Berolinski traktat je naročil Avstriji začasno zasesti imenovane Turške provincije in ustanoviti v njih red; Magjari so kričali proti tej določbi, a vendar oni zdaj te provincije jemljejo pod svojo neomejeno vlast, kot magjarsko lastnino. Se to pravi izpolnovati traktat? Magjarskim politikarjem bi bilo veliko bolj pristojno pometati pred svojim pragom, nego žugati onim, ki jih v miru puščajo. (Kon. prih.)

Iz Zagreba 20. listop. — Dovolite mi, da tudi jaz eno povem o tem, kar sem čital v 38. listu „Novic“ o občenem zboru učiteljev Kranjskih v Ljubljani. Čeravno sedaj ne več, sem vendar preje spadal v vrsto učiteljev, zato me je mikal predlog „velikega pedagoga“ Škerbinca, ki naj bi raje v šolo šel se nemščine sam učiti, nego da se drzne učiti druge, kedar naj se otroci, rojeni na slovenski zemlji, nemščine učijo. In katere tovariše njegove slišim ž njim v en rog trobiti? Rupnik, Inglič in Gariboldi itd., — tedaj dva Idričana, tretji Gorenec mrzle krvi. Čudim se jako gosp. Ingliču, sedaj vodji in učitelju v Idriji, da mu je tako hud strah za petami! A čemu in koga bi se bal mož, ki svojo dolžnost izpolnuje, natanko in vestno? Se je li bal v Idriji nikdar pozabljeni gosp. Stegnar? Zato Idrija še danes pogreša tega značajnega moža in izvrstnega učitelja, vsaj se vidi, da šolska mladež tu peša. Verjemite mi, drage „Novice“, da po izvirnih poročilih iz Idrije posnamem samo nekoliko vrstic, iz katerih razvidim, da otroci, kar so pod vodstvom gosp. Stegnarja v 2. razredu vedeli in znali, sedaj žalibog še v 4. razredu komaj vedó. Mesto Idrija še danes zdihuje po šolskem ravnatelju takem, kakor je bil gosp. Stegnar. Tako in še več mi piše moj rodbinec. Odkar nas vlada „Marko“, je Idrija zelo potrta; zakaj? — to vam vedó najbolje povedati ubogi rudarji, ki morajo s solzami svoj košček kruha služiti. Obrnem se h koncu na g. Ingliča, kar je bil prav za prav moj namen. Njemu, ki je bil moj sošolec, naj brez ovinkov rečem to-le: Dolžnost svojega poklica zvesto izvrševati, to bodi naj tudi vsacemu učitelju prvo; al učitelj na slovenski zemlji naj nikdar ne pozabi, kaj je po tej zapovedi Božji dolžan materi svoji domovini. Grdo je po vetru, ki iz Germanije vleče, obračati plajšč svoj samo zaradi tega, da ste gosp. Marku po volji, ki je nekda bil veren sinek svoji materi Sloveniji, danes pa vso drugo poje, vrlim domačinom Idrijskim nevšečno.

Ivan Visinovič.

V Gorici 1. dec. — Še se odmeva tudi v Gorici, kar se je godilo v Ljubljani 18. in 19. dne nov. t. l. Mene še Herbst-Andrassy-eva borba ne mika toliko, kolikor Ljubljanski dogodek. Že davno nisem tako požrešno pobiral novic po časnikih, kakor te dni popise Bleiweisove slavnosti po raznih listih — domačih in vnanjih. Tako je! Kar je naravno — razvija in naredi se samo in vspeh je zdaten in stalen; vse pa, kar je umetno narejeno, prisiljeno, mine in zgine. Zato se meni od nekda zdi neumno, škopo žgati in zraven vpiti: „lejte, lejte, kako lepó gori!“ Jez bi imel drastičnih dokazov za minljivost in brezvspešnost marsikakih umetnij, ki so jih mnogi imeli za resničen vspeh in napredek. Videti vse Slovence in druge Slovane krog Bleiweisa; videti, kako so se mu celó nasprotniki spoštljivo poklanjali — to je vspeh! In da se je, kar smo doživeli, zgodilo v sedanjih političkih razmerah — to je eklatanten vspeh! Toda ni moja reč — modrovati. — Nisem imel časa unidan in sem tudi bil preveč zamaknen v Ljubljano — zato nisem naznanil in popisal zdaj že znane katastrofe na tukajšnji Kostanjevici (17. nov.), kako, namreč,

da je voda samostanski vrt spodjedla in ga z močnim zidom vred odnesla, in kako se je, kar ga je še ostalo, 5 sežnjev globoko pogreznil in zidovje dobre tretjine samostanskega poslopja skoraj do temelja razgrnil. Te dni je bil nek viši stavbni uradnik iz Trsta tukaj in je vse ogledal. Vrt se bo še posipal ali pogrezal — razgrneno poslopje ni v silni nevarnosti; v rakah pod cerkvijo pa je našel neke razpokline, ki se mu zdijo sumljive. — Pretekli teden sta ušla pijanemu kočijažu (fiakarju) konja; on je padel na tla, pa si ni nič storil; v kočiji pa so bile 3 osebe; dve ste skočili srečno vun, ena je ostala notri; in tako sta dirjala splašena konja skoz vse mesto z razbito kočijo, pa se vendar ni ne njima, ne omenjeni osebi kaj hudega zgodilo. Kočijaž je moral plačati 100 gold. kazni in ne sme več na sedalo. — Danes imamo lep dan; jutre se začne somenj sv. Andreja.

Iz Lahovič pri Cerkljah na Gorenjskem 18. novembra. M. B. — Naj se zopet oglasim v predragih nam „Novicah“, in kaj malega poročam iz naše okrajine. Kaj bi kmetovalci začeli, ko bi vremena ne bilo?! — Z vremenom naj tedaj tudi jaz začnem današnji dopis. Tacega vremena (jeseni) že več let nismo imeli, kakor ga imamo letos; prej sneg, zdaj dež nam preti, da ne moremo repe in drugih jesenskih pridelkov domú spraviti; tudi prahe se ne morejo preorati, in stelja napraviti. — Letina se nam je letos prav dobro obnesla, žita in drugih pridelkov je obilno, posebno je repe pri nas toliko, da je kmetovalci ne morejo vse v shrambe spraviti, ampak delajo na polji podsipnice, da se spravi in ohrani. Ker je letos zdaj sneženo, zdaj deževno vreme, opominjamo gospodarje, naj ne spravljajo mokre surovine v shrambe ali podsipnice, kajti to škoduje, da zavre in segnjije. Pota imamo grda, zato ker vedno dežuje, tako, da ima eno živinče dosti praznega voza peljati. Zavaljo neprenehane deževanja stoji v nekaterih kletih po 3½ čevlja vode, da repa in krompir po njej plavata; tudi v hlevih je imamo dosti pod živino. Kaj bo, ker stelje nimamo, pa suhe ne moremo dobiti, mokra pa ni za nič. Ajdo smo spravili v žitnice; prav dobro se je obnesla, česar nismo pričakovali. Letos ima žito nizko ceno; tega pa peki in krčmarji nočejo umeti, ker pečejo vedno majhen kruhek, kakor prej, ko je bila pšenica po 3 ali 4 gold., zdaj je po 2 gold. 15 kr. Velik razloček med denarjem, med kruhom pa nobeden!

Iz Železnikov 30. nov. J. L. (Zopet nova nesreča.) O potuhnjeni reki Dravi pravi neka stara pripovedka, da hoče vsak dan svojo žrtvo imeti, to je, kakega človeka vkončati. Tudi o naši bistri Sori (ki pa je vsled neprestanih deževnih nalivov postala zelo kalni Dravi podobna), kmalu bi se smelo kaj tacega reči. V zadnjem svojem dopisu poročal sem o dveh utopljenicah naše fare, ki sta kmalu zaporedoma drug za drugim vtonila. Pa tudi tretjo žrtvo našega trga je Sora še hotela imeti. V petek 22. dne t. m. popoldne okoli polu 2. ure kar na enkrat zaženejo ljudje po trgu vriš: „Anica K. je utonila.“ Bila je to vdova v najboljših letih in žena velike postave, spleh spoštovana branjevka in pekinja iz spodnjih Železnikov. Po okoliščinah soditi moral jo je ob fužinskem vodotoču, ki teče tik za hišo, ali zaleti mrtvud, ali pa jo je napadla le omotica, da je padla v vodo. Ker je fužinska rakev komaj meter globoka, lahko bi si bila pomagala iz vode, ko bi bila zavedna. Najdlji so jo naslonjeno na zid, ki vodotoč omejuje. K nesreči je nihče o pravem času ni zapazil, ko pa so prihiteli ljudje na pomoč, je bila žalibog že mrlič, in je tudi jaderna zdravniška moč ni mogla več zaklicati v življenje. Tudi v Selški fari je nedavno neki možak utonil, enako pred 14 dnevi v Loki eden. Bog nas varuj zanaprej taci nesreči! — Dež še vedno

noče popolnoma ponehati. Ljudje so se že jeli zelo batí vsadov (zemeljskih plazov), zlasti ker so naši kraji za kaj tacega zelo nevarni. Uni teden je taki vsad v njivah nad Železniki napravil gosp. L. Globočniku škode okoli 200 gold. — Sneg je po naših hribih, kolikor je obdelanih, zdaj vendar zginil. Morebiti nam Bog vendar še dá kaj bolj suhega vremena, da si bodo ljudje zamogli še kaj stelje pripraviti, in se zima nekoliko okrajša. Srečno!

Iz Ljubljane. (Iz odborove seje družbe kmetijske), katera je bila 1. dne t. m. pod predsedstvom gosp. barona Wurzbacha in vpričo gosp. zastopnika sl. deželne vlade in sl. deželnega odbora, došlo nam je sledeče poročilo. — Ker prihodnji teden utegne iz Ukve na Koroškem priti iz državne subvencije nakupljenih 12 ali 13 ovnov žlahtnega plemena (koroški Slovenci jim pravijo biki), ki nam jih ondašnji gosp. župnik prijazno oskrbuje, je bilo treba zdaj izmed 18 prošnikov izbrati one gospodarje, ki ovne dobijo, da nemudoma pridejo po-nje, ko pismo dobijo, da so ovni došli v Ljubljano. Iz Notranjskega se nihče ni oglasil za-nje, iz Dolenjskega sta se oglasila 2 ovčerejca, ki jih oba dobita, ostalo blago pa je bilo razdeljeno v različne kraje Gorenjskega. — Za državne premije za pogozdovanje zanemarjenih gozdov odboru došle 3 prošnje, kakor 11 za premijo za zboljšanje senožet in planinskih zemljišč vloženih prošinj se je izročilo v presojo dotičnima odsekoma. — Prošnji dveh novih sirarskih zadržug (na Ogradih in v Starih fužinah) v Behinji se s toplim priporočilom izročite sl. ministerstvu za podelitev primerne podpore. — Ko so bile subvencijske zadeve, o katerih je poročal dr. Bleiweis, rešene, sta odstopila gospoda zastopnika deželne vlade in deželnega odbora, in centralni družbini odbor je nadaljeval obravnave. Odbornik dr. Poklukar je poročal o nameravani družbini loteriji, odbornik gosp. Seunig pa o tem, ali in kako naj bi družba kmetijska prevzela opravila bivše c. kr. deželne konje-rejske komisije; — obojni predmet se bode predložil v sklep občnemu zboru družbe kmetijske, ki ima biti prihodnji mesec. — Okrajnemu šolskemu svetu v Cerkljah se je dovolilo 10 gold. nagrade za pokončanje 42.000 belih metuljev, ki jih je polovila ondašnja šolska mladina.

— (Iz seje deželnega odbora 22. t. m.) Štipendija za sprejem v deželno vino- in sadjerejsko šolo na Slapu se je podelila Davidu Modicu iz Sodražice. — Predlogom dotičnih krajnih in okrajnih šolskih svetov se je pritrdilo, da se definitivno potrdi Ignacij Vencajz v nadučiteljski službi na ljudski šoli v sv. Križu pri Turnu, France Kaliger v učiteljski službi v Toplicah, Jakob Gostiša v učiteljski službi v Trebnjem, in France Šetina v učiteljski službi v Črnomlju. — Iz deželne cesar Franc-Jožefove ustanove se je dovolilo za leto 1878. obrtnijskim nadaljevalnim šolam v Ljubljani 400 gld., v Novem mestu 130 gld. in v Kočevji 70 gld. podpore; — za leto 1879. se je pa obrtnijski nadaljevalni šoli Novomeški pogojno obljubilo 300 gld. podpore iz deželnega zaklada. — Predlogu krajnega in okrajnega šolskega sveta je deželni odbor pritrdil, da se v 2. in 3. razredu ljudske šole v Žiréh vpelje podučevanje v nemškem jeziku. — Občina Dole v Litijem okraji se je odkazala krajnemu ranocelniku Mokronoškem, da v tej občini koze cepi. — V občinah Velika dolina in Predaslje se vpeljejo občinske takse.

— (V mestnem odboru) 30. dne t. m. je v soglasji z navadnimi odborniki gosp. Regali stavil nujni predlog, naj se slavni vojskovodja naše armade v Bosni, baron Filipović, imenuje za častnega mestjana. Al

ker zaradi strastnega ugovarjanja od strani Dežmanove proti nujnosti, katero je gosp. Regali dobro motiviral s tem, da v kratkem potuje baron Filipović skozi Ljubljano in se mu pri tej priliki uže izroči diploma, gosp. župan ni mogel pomiriti nastale burne seje drugače, kakor s tem, da je izrekel konec seji, včeraj je poklical mestni odbor v drugo sejo, v kateri je bil po predlogu gosp. Regalija baron Filipović enoglasno za častnega mestjana imenovan. Čemu se je odbijalo v soboto, kar se je odobrilo v torek?!

— (*O otroški bolnišnici Ljubljanski*) je opravništvo ravno kar izdalo skupno letno poročilo za leto 1874., 1875., 1876. in 1877. Iz tega poročila je razvidno, da ta bolnišnica, katero je z mnogimi težavami osnoval gosp. dr. Kovač, stoji dandanes po mnogih darovih, ki so jej došli in jej vsako leto dohajajo, na trdnih nogah. Kakor poročilo kaže, se vsako leto okoli 80 revnih otrok ozdravlja v tem dobrodelnem zavodu, kateremu prvi zdravnik v notranjih boleznih je dr. Kovač, potrebne operacije izvršuje dr. Fux, dr. Eisl pa namestuje dr. Kovača, ako je zadržan; vsi zdravniki opravljajo svoj posel brezplačno. Upravni svet obstaja iz 10 udov, med katerimi tudi nekatere gospé.

— (*Najstarejši mož v Ljubljani*), hišni posestnik gospod Anton Jerina, oče penzioniranega župnika gospoda Jerine, je v 92. letu 23. dne t. m. umrl; pravijo, da ranjki ni bil nikdar bolan. Naj v miru počiva!

— (*V spomin Prešernu*) napravi po večletni navadi čitalnica prihodnjo nedeljo slovesno „besedo“, pri kateri se bode poleg muzikalnih piés tudi predstavljala gledališna igra „Igralka“.

— (*Vabilo na naročbo*). Dr. Bleiweisova svečanost, spisal in sestavil po stenografskih svojih bilježkah Anton Bezenšek s pomočjo prof. dr. Celestine v Zagrebu. — To bode naslov knjige, ki se bode izdala, ako se oglasi dovoljno naročnikov, po uredništvu „Jugoslav. Stenografa“, ter bo imela točen opis te velike narodne svečanosti, ki se je vršila v slavo našega očeta pod geslom: Slovenci in Hrvati složimo se! Zadrževala bo ta knjiga vse govore, ki so se pri tej priliki govorili, po stenografskih virih, vse telegrame, ki so došli, in tudi sliko dr. Bleiweisa. — Cena jej bo okoli 50 novč. Kdor si želi knjigo nabaviti, naj se oglasi pri uredništvu „Jugosl. Stenografa“ v Zagrebu čim prej mogoče, ker knjiga se bode — ako se oglasi dovoljno naročnikov — tiskala precej, tako da bo v decembru t. l. gotova. — Denar naj se izvoli pozneje poslati, ko bo izdanje knjige sledilo, ali pa jo bode dobil naročnik po poštnem povzetju. Za nenaročnike bo knjiga pozneje znatno draža.

V Zagrebu 26. novembra 1878.

Ant. Bezenšek,
urednik „Jugosl. Stenografa“ v Zagrebu.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Presvitli cesar je na prošnjo fzm. barona Filipovića, priznavši velike zasluge njegove, odpustil iz vojskovodstva v Bosni in dovolil, da se vrne v Prago na svoje prejšnje mesto, — namesti njega je fzm. vojvoda Vitenberški imenovan za poveljnega generala in načelnika deželne vlade v Bosni, njegov namestnik pa fml. Jovanović; generalmajor nadvojvoda Ivan Salvator je poveljnik v Mostaru.

— Novih ministrov še zmiraj ni. Tudi se še ne vé, kedaj se konča zborovanje delegacij in začne državni zbor, enkrat se je reklo: 5. dne t. m., drugičkrat 10. dne.

— Baron Helfert je „o Bosni“ izdal jako zanimivo knjižico pod imenom „Bosnisches“.

Iz Prage. — Narod česki je slavno obhajal 29. novembra 500letnico smrti nepozabljivega cesarja Karola IV., ki je bil deželi česki največi dobrotnik. Vladal je 33 let. Pod njim je cvetela cerkev, veda, umetnost, obrtnija, kmetijstvo, rudarstvo, kupčijstvo, kratko rečeno, zlata dôba bila je takrat Česki.

Iz Budapešte. — Po brezkončni generalni debati o adresi je v zbornici poslancev bil načrt, ki ga je odobril minister Tisza, sprejet z 202 glasoma proti 180, tedaj le z večino 22 glasov, po kateri ostane Tisza bojé še na stolici ministerski. Zastopniki Hrvatski so glasovali proti osnovi adrese vladne (ogerske) stranke. Slava jim! kličemo tudi mi Slovenci, kakor vsa državopravna stranka v Dunajski zbornici. Čehi in vsi drugi Slovani pripoznavajo možko in taktno njihovo postopanje. „Obzor“ poroča, da po vsej deželi ga odobrujejo, ter pravi, da „prvi put od deset godina nagodbe zauzeli su Hrvati samosvjestno vlastitu poziciju; izrekli su oni jasno i bistro svoje misli u velikem pitanju.“

— Dr. Herbst nosi zdaj zvonec v tukajšnji Avstrijski delegaciji. Po njegovi piščalki pleše zdaj večina delegacijskega odbora in pleše tudi Andrassy sam, ki je v svoji razložbi 30. novembra v delegaciji tako pohlevno govoril, da si je Herbst lahko mislil: „mi smo mi“. Vendar ponižnost Andrassyeva ni omečila zmagovalca Herbstu, kajti stavil je 2. dec. predlog, da se ne dovoli od Andrassyja zahtevani celi znesek za potrebščine Avstrijske armade v Bosni in Hercegovini za leto 1879., ampak milostljivo dovoli le 15 milijonov; če več, mora to državni zbor dovoliti. In po živahni razpravi je večina odborova sprejela Herbstov predlog. V zbornici poslancev na Dunaji bode tedaj zaradi Bosne in Hercegovine še velik spektakel. — Grof Andrassy pa ni bil le ponižen proti poslancem, tudi o Rusiji je govoril drugače. V prejšnjih svojih razložbah je napadal Rusijo tako brezobzirno, kakor njegov „londsman“ Tisza unidan v adresini razpravi, to pot pa je govoril tudi o Rusiji z večim respektom. Menda mu je to svetovano bilo na onem mestu, kateremu je dolžan pokoren biti.

Iz Laškega. — Zaslišanje onega hudodelca, ki je unidan hotel kralja Humberta na ulici zabosti, je privleklo strašne reči na dan. Take odgovore je dajal na vprašanja, da je groza. Na vprašanje, ali si hotel kralja umoriti ali samo le raniti? je odgovoril: „umoriti sem ga hotel; ko bi bil kaj denarja imel, kupil bi si pištolo, ž njo bi ga bil gotovo poslal v krtovo deželo“. — Zakaj pa? — „Jaz sovražim vse cesarje in kralje, ker preveč zapravljajo.“ — V Rimu in po drugih laških mestih zapirajo enake hudodelce. — Zdaj žanejo, kar so sejali!

Listnica vredništva. Gosp. dopisniku iz Kroke: Ker v zadnjem listu nikakor ni bilo mogoče cenjenega Vašega dopisa natisniti in ga je koj potem svetu naznanil „Slovenec“, zato bilo bi prekasno, ga zdaj objaviti. Prosimo drugičkrat kaj.

Žitna cena

v Ljubljani 27. novembra 1878.

Hektoliter v nov. denarji: pšenice domače 6 fl. 50. — banaške 8 fl. 43. — turšice 5 fl. 20. — soršice 6 fl. 80. — rži 4 fl. 34. — jemeni 5 fl. 63. — prosa 7 fl. 5. — ajde 4 fl. 50. — ovsa 3 fl. 60 kr. — Krompir 3 fl. 3 100 kilogramov.